

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟ ΜΟΙΡΟΛΟΓΙ

Τί νά κάνη, ή καυμένη ή Ζαμπιά, τοῦ ποτὲ Παρασυράκη ;
Χήρα ἔμεινε κι' ἀπορφανή. Μὲ πέντε «κουτσούβελα» ἔκει, ποὺ
ὅλο τὸ σιόμα εἶχαν ἀνοιχτὸ καὶ δὲν
χορταίναντε ποτὲ τους. Τί νά κάνη ή κα-
κομοιριασμένη; Πῶς νά τὰ ζήσῃ, πῶς
νά τὰ ἀναστήσῃ, τὰ κυπέλλαια ;

Όρδινιαζόταν λοιπόν, νά κοκκολο-
ήσῃ ἄλλοιε βελάνια, ἄλλοτε ἐλῆρες,
πάρινοντας «ένα κομμάτι ψωμί» μαζύ
της, στὸ καλάθι της. Τὸ μούσκευε στὴ
βρύσι τὸ μεσημέρι, στὸ νεράκι καὶ
γύριζε τὸ βράδυ, θεονήστικη ή κακο-
μοῖρα στὸ χωριό καὶ κρυαμένη.

Ρακὶ δὲν εἶχε τὸ φτωχὸ τὸ σπίτι
της, καὶ φασκομηλιὰ νά πιῇ, δὲν ἡμ-
ποροῦσε, γιατὶ ἀκρίβηνε κ' ή ζάχαρι.

— Πιὸ ἀκριβὴ εἶνε αὐτὴ, παρὰ μιὰ
φορά, τὸ μάλαμα καὶ τὸ ἀσῆμι, ἔ-
λεγε καὶ ξανάλεγε.

Μὰ καὶ ὅταν γύριζε στὸ σπίτι της.
μηδὲ στεκόταν λιγάκι νά ξεκουρα-
στῆ.

Θάπιανε τὴ σκούπα νά συγυρίσῃ τὸ
σπίτι καὶ νά περιποιηθῇ τὰ ζωντανά.
Εἶχε μιὰ ἀγελάδα, δυὸ κυτσίκια καὶ
ένα χοίρο. Καθάριζε τὸ σοκκάκι, τὴν
αὐλή, κι' ἀρπαζε κατόπιν τὸ σταμνὶ,
κ' ἔτρεχε στὴ βρύσι γιὰ νά φέρῃ δῆ-
λης τῆς ταχυνῆς ἡμέρας τὸ νερό.

Μέσα στὸ ἄρμάρι της, ἔνα πανέρι
φάσα ή κουκιά, δὲν βρισκόταν. Τὰ
κουκιά τὰ ἔφαγεν δὲν λύκος στὸ χω-
ράφι.

— Ετοί καὶ αὐτὴ, σὰν ήτανε καλὸς
χαιράκι) καὶ πήγαινε δέω, στοὺς τράφους, στὸν
κάμπο, στὶς πλαγιές καὶ στὰ ἀστριά (βουνά) ἀκό-
μη, ἀπάνω, τὰ κακόβολα καὶ μάζευε ἀγριολάχα-
νυ, βυζίτες καὶ σειρῆδες καὶ πρικοῦδες καὶ χι-
ρομουρίδες, κι' ἀχαντζίκους καὶ τσιλιμπινίδια καὶ
τσώχους καὶ ραδίκια, γιὰ νά κάνῃ «ιάχειροθολιά

καὶ νά τὰ ξεστήσῃ τὸ βράδυ στὸ τσικάλι, νά φάνε
τὰ παιδιά, ή νά ξεσκάψῃ γούλες σκολυμπριῶν καὶ
νά τὶς τηγανίσῃ στὸ τηγάνι, νά κάνουν Πυσχαλιά.

Εἶνε τὰ ψάρια τοῦ βουνοῦ, ή γούλες, τὰ ψάρια
τῶν φτωχῶν.

Μὰ ἥξερε καὶ ἄλλη τέχνη ή Ζαμπιά τοῦ Μανω-
λέ τοῦ Παρασυράκη, ἀλλὰ τώρα πάει καὶ αὐτή.
Μοιρολογοῦσε τοὺς νεκρούς.

Μὰ μοιρολόι, σχι ψέματα! Μοιρολόι, ὅποῦ ἔκα-
νε ἀκόμα καὶ τὶς εἰκόνες νά κλαίνε, στὴν ἐκκλη-
σιά. Τόσο ποὺ ὁ γέρο-Μαθιουδάκης, δὲν καπετάνιος
δὲν παληός, εἶπε, μερακωμένος, μιὰ ἡμέρα «πῶς θά-
θελε νά ἀποθάνῃ γιὰ νά τὸν μοιρολογήσῃ ή Ζαμ-
πιά!»

Μὰ τώρα πᾶνε καὶ τὰ μοιρολόγια. Ο κόσμος
φτώχαινε καὶ ἀπὸ αὐτά, καὶ δσοὶ πεθαίνουν πᾶνε βουβά καὶ ἀ-
τραγούδιστα.

— Τδρα, οὔτε οἱ ζωντανοὶ δὲν
τραγούδανε! Καὶ δὲν γάμιως, κάτω
στὴ χώρα, γίνεται, χωρὶς βιολιά
καὶ ὅργανα κι' αὐτός, χωρὶς
τραγούδια καὶ λύρες καὶ λαυτά.

— Ετοί καὶ ή Ζαμπιά τοῦ Μανω-
λέ, τοῦ ποτὲ Παρασυράκη, σὰν
ήταν σκόλη καὶ ἀποβροχιά, πῆρε
τὸ φανάρι της καὶ πήγε γιὰ «χο-
χλιούς», ποὺ μὲ τὴ βρυχὴ ξεφυ-
καρώνουν καὶ γεμίζουν τὰ κλα-
ριά.

— Η Ζαμπιά κρατῶντας τὸ κα-
λάθι της, τράβηξε λίγο παραέξω
καὶ ψάχνοντας καὶ ψάχνοντας καὶ
μαζεύοντας - μαζεύοντας, ἔφτα-
σε δές πέρα, δές τὸ πέρα τὸ χωριό,
κοντά στὰ Ψωμαθιανὰ Μετόχια,

Οι συγγενεῖς, ή χήρα
η δικολογιά.

ἀπὸ δίπλα ἀπὸ τὸ φαράγγι τὸ βαθύ.

— Βρὲ «χοχλιοί», ἔκει πέρα, σὰν τὰ πρόβατα! Κοπάδια!...
Καὶ μάζευε καὶ μάζευε, νά
φάνε τὰ κοπέλια, μιὰ βδομάδα.
Αξαφνα μιὰ φωνὴ ἀντήχησε
πλαϊ της:

— Ο Θεός σ' ἔστειλε, συντέ-
κνισσυ (κουμπάρα).

— Ήτανε δὲ Νικολῆς δὲ Κατσα-
νεβάκης, ἀπὸ τὰ Ψωμαθιανὰ
Μετόχια.

— Ιντα-χετε, βρὲ Νικολῆ;
τὸν ρώτησε.

Νὰ, δὲ Καρμίρης, δὲ Μανώλης,
συχωρέθηκε καὶ δὲν ἔχουμε μοι-
ρολογίστρα γιὰ νά τὸν μοιρο-
λογήσῃ, νοικούρη ἀνθρωπο.

— Καλή του ὥρα, τοῦ Μανω-
λοκαρμιράκη, εἶπε, μέσα της, ή
Ζαμπιά, ή Παρασυράκια, ποὺ
πέθανε γιὰ νά ζήσουνε οἱ ἄλλοι.

— Καὶ τ' εἶχε, σύντεκνε, καὶ
συχωρέθηκε;

— Κρυορρέματα ποὺ τὸν χτύ-
πησαν στὴν καρδιά. Ερχεσαι νά
τὸν μοιρολογίστης καὶ νά σὲ πλη-
ρώσουμε, γιατὶ στὸ χωριό δὲν
ξέρουν «οιρολόγια κ' ἐπήγαινα
νά τὸν χρώ. » Ελα γιὰ νά μὴ πά-
άμοιρολοίστος δὲ νοικούρης;

— Καὶ πόσα θὰ μοῦ δώσουνε;

— «Ενα «μουζούρι» (μέτρον χωρητικότητος δημητριακῶν, δέ-
κα δκάδων) φετεινά κουκιά.

— Γιὰ τὸ Θεό!... Μονάχα ένα «μουζούρι»;

— Αν θέλης ἔλα, ἄλλως πάω, κάτω στὶς Πρασσίες, καὶ φέρ-
νω τὴν Αύγιδωνα τοῦ Παπανικολῆ.

— Ενα μουζούρι μοναχά; Ξανάπε η μοιρολογί-
στρα.

Καὶ πάλι σκέφθηκε ή Ζαμπιά, τὰ παιδιά της, καὶ
τὴ φτώχια της. Μὲ ένα μουζούρι, θὰ τρῶγμαν τὸ
παιδιά της τόσες ἡμέρες, ποὺ ήσαν νηστικά καὶ θά-
φταναν καὶ γιὰ τὸ Σαραντάήμερο, ποὺ ἔρχεται, θὰ
μυχοπιανόντουσαν λιγάκι, θάλεγαν «Δόξα δὲ Θεός»
κι' αὐτά!

Μὰ πάλι νά μοιρολογάν ώς τὴν ταχυνή (πρωὶ)
μοναχά γιὰ ένα μουζούρι!...

— Αχ, Καρμιράκη, Καρμιράκη, γιατὶ καὶ πεθα-
μένος τρῶς τὸ δίκηο τῶν φτωχῶν; ἀναστέναξε.

Μὰ τί νά κάμη ή ἀζούδη; Επῆγε.

— Ο φτωχὸς κ' ή μοῖρα του, ποὺ λέει δὲ λόγος.

* * *

Ξαπλωμένος μέσα στὸν διντά (δωμάτιο μὲ πά-
τωμα ἀπὸ σανίδια, γιατὶ ή ἄλλες κάμαρες εἶνε
μὲ χῶμα κάτω στὸ δάπεδο), αὐστηρός, μ' ἀξιοπρέ-
πεια καὶ σοθαρότητα δὲ Καρμίρης, μὲ τὸ στρογ-
γυλὸ τὸ γένι του, τὶς καινούργιες τσόχινες φουφού-
λες, τὰ στιβάνια τὰ φρεσκογυαλισμένα, μακρύς καὶ

ἴσιος ἐκοιτότανε, μὲ μιὰ ἐπίσημη καὶ σοθαρή ἀκινησία.

Γύρω του, οἱ δικοὶ του, παιδιά, γυναῖκα, συγγενεῖς, κηριά,
λαμπάδες καὶ λουλούδια. Κάτω ἀπὸ τὴν ἀνισχή τὴν πόρτα, φαι-
νόταν τὸ ισόγειο, μὲ τὰ πιθάρια, τὰ γεμάτα λάδι, χωμένα μέ-
σα στὸ χῶμα, μὲ τὰ κιούπια τῶν κρασιῶν, μὲ ἄλλα κοντοπίθα-
ρα γεμάτα. Απὸ πάνω ἀπὸ τὰ καπνισμένα μεσοδόκια, κρεμόν-
τουσαν ἄφθονα καὶ στιβαγμένα σὰν σύννεφα βαρειά ή πλεξούδες
τῶν σκόρδων καὶ τῶν κρεμμυδιῶν καὶ πιὸ πάνω ή μαλοτύρες κ'
ή σφακομηλιές. Καὶ στὴ μέση δὲ
«Καλανταρές», ή ξύλινη σανίδια,
ποὺ βάζουν καὶ κρεμάν τὸ ψω-
μί, ψηλά, γιὰ νά μὴ τὸ μαγαρί-
σουν τὰ ποντίκια.

— Ολη ή εύτυχία τοῦ Θεοῦ μέ-
σα σ' αὐτὸ τὸ σπίτι.

— Καὶ μὲ τόσα πλούτη καὶ δο-
σίματα, πῶς πέθανες, βρὲ Καρ-
μιράκη; έσκεφθη ή Ζαμπιά.

— Άλλα δὲν ἀπαντούσεν δὲ Καρ-
(Συνέχεια στὴ σελίδα 44).

Ἐπίσημος καὶ ἀκίνητος κοίτονταν δὲ Καρμίρης.

Ο Θεός σ' ἔστειλε συντε-
κνισσα!

